

Vitalisskolans handlingsprogram för arbetet med att främja likabehandling och för att motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling

Inledning och syfte

Likabehandlingsplanen utgår från lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn eller av elever (2 002:67). I lagen förbjuds diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Likabehandlingsplanens syfte är att främja lika behandling dvs. att alla barn och elever ska kunna känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt för sin egenart.

En kränkande behandling kan finnas i form av diskriminering eller trakasserier. Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i olika sammanhang. Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen för alla människors lika värde. En utgångspunkt är, att den enskildes upplevelse av kränkning tas på allvar.

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer och grupper av individer utifrån olika grunder. Diskriminering används också som begrepp i de fall där institutioner genom t.ex. strukturer och arbetssätt upplevs som kränkande.

Att trakassera någon innebär att agera så att man kränker ett barns eller en elevs värdighet, ett agerande som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier är alltså diskriminering och gäller också vuxna gentemot elever eller mellan elever.

Annan kränkande behandling är ett uppträdande som inte har samband med diskrimineringsgrunderna, men som kränker ett barn eller en elevs värdighet, t.ex. som utfrysning eller ryktesspridning

Mobbning är en upprepad handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada, t.ex. fysisk- och/eller psykisk skada, obehag, eller skada på personlig egendom.

De fem diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder

Vitalisskolans vision

Vi arbetar för att Vitalisskolan ska vara en mobbningsfri skola där alla i skolan känner sig trygga. Vi agerar aktivt emot alla former av trakasserier och annan kränkande behandling. Vi vill även medverka till att utveckla barnens känsla för samhörighet och ansvar för alla människor.

Mål

Grundläggande är att alla på skolan:

- Utvecklar sin förmåga att göra och uttrycka etiska ställningstaganden grundade på kunskaper och erfarenheter
- Respekterar andra människors egenvärde
- Tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt bidrar till att bistå andra människor
- Kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen

Varje händelse av kränkande behandling skall resultera i en reaktion från de vuxna i skolan.

Handlingsplan för läsåret 2009-2010

- En genomgång av Vitalisskolans värdegrund och Likabehandlingsplan sker vid läsårets start
- Likabehandlingsplanen går ut på remiss till elevråd, klassråd och Vitalisrådet.
- Den färdigställda Likabehandlingsplanen läggs sedan ut på hemsidan så att såväl elever som förälder kan ta del av den
- Anti-mobbingsgruppen byter namn till Trygghetsteamet (se bilaga 1)
- Trygghetsteamet går runt till samtliga klasser för att presentera både sig själva och Likabehandlingsplanen
- En enkel "kartläggningsenkät" utformas där eleverna ska få markera de platser på skolan, där de känner sig otrygga att vistas på.
- Trygghetsteamet får fortbildning genom t.ex. föreläsningar
- Elever och personal får utbildning samt fortbildning genom stiftelsen Friends
- Klasslärarna ansvarar för att eleverna både är väl insatta i respekterar och följer skolans, gemensamt, framtagna Trivselregler (se bilaga 2)
- Klasslärarna ansvarar för att eleverna är medvetna om konsekvensstegen som finns som en åtgärd då Trivselreglerna bryts (se bilaga 3)
- Ett regelbundet arbete sker med förebyggande, främjande insatser och metoder i klassrumsmiljö tex. genom Kompisstödjarnas uppdrag (se bilaga 4)

Vi på skolan arbetar med att förebygga och förhindra kränkning/mobbning genom att:

- Likabehandlingsplanen och skolans trivsel revideras vid varje läsårs start
- elevenkäter utförs varje år, Klassens kvalitetsrapport (våren) och Trivselenkäten (hösten)
- rastvärdar i neonfärgade västar finnas tillgängliga under raster
- skolsköterska och kurator finns tillgänglig till förmån för elevers välbefinnande
- vi arbetar med Livskunskap på schemat med SET-metoden, social emotionell träning, som grund. Olika gruppkonstellationer kan bildas vid behov, tex. flick- och pojkgrupper
- vi har regelbundna klass- och elevråd
- vi har Kompisstödjare, åk 3-6, som är framröstade av skolans elever
- utvecklingssamtal genomförs för elev, förälder och klasslärare varje termin, vid behov sker fler enskilda samtal under terminen
- speciallärare och specialpedagog finns för elever i behov av stöd

All personal ansvarar för att:

- agera när någon utsätts för kränkande behandling eller mobbning
- ingripa om någon bryter mot skolans regler

Klasslärare ansvarar för att:

- en god kontakt finns med föräldrarna
- regelbundet vara observant och att både se och bekräfta eleverna
- regelbundet genomföra både utvecklingssamtal och föräldramöten
- skyndsamt se till att en utredning påbörjas då elev kränker eller mobbar elev

Rektor ansvarar för att:

- upprätta, genomföra samt följa upp och utvärdera skolans Likabehandlingsplan, arbetet sker i dialog med personal, elever och föräldrar
- utreda om personal kränker eller mobbar elev
- skolans pedagoger får den kompetensutveckling som ger dem kunskap att skapa goda och demokratiska arbetsmiljöer

Kompetensutveckling läsåret 09/10

- Friends utbildning
- Genusföreläsning
- Föreläsning "Att göra det omöjliga möjligt" med David Lega och Thomas Fogdö

Utredning/rutin vid händelse

Vuxen kränker/mobbar elev

- om någon ser eller hör att en elev blir utsatt för kränkande behandling eller mobbad av en vuxen, kontaktas omedelbart r
- ektor
- rektor kontaktar och pratar omedelbart med utsatt elev och elevens föräldrar
- rektor ansvarar för samtal med den vuxne. Vid behov kallas fackliga förtroendemän till samtalet
- uppföljning sker med elev och föräldrar inom en vecka och sedan veckovis tills elev och föräldrar är nöjda
- eventuella vidare handläggning avgörs efter uppföljningen
- alla samtal dokumenteras

Elev kränker/mobbar elev

Se Handlingsplan vid kränkning/mobbning på Vitalisskolan, bilaga 5

Dokumentation

Alla åtgärder dokumenteras (händelse, datum, inblandade elever/vuxna). Den som är ansvarig för handläggningen är också ansvarig för att dokumentationen görs. All dokumentation skall arkiveras den tid som föreskrivs (5 år). (bilaga, 6a, 6b, 6c)

Kvalitetssäkring

Likabehandlingsplanen är ett aktivt verktyg i skolans verksamhet som följs upp och revideras varje år. Dokumentationen redovisas i enhetens kvalitetsredovisning. Detta är rektorns yttersta ansvar.

Tillsyn

Huvudmannen för verksamheten eller rektorn eller någon med motsvarande ledningsfunktion är skyldig att på uppmaning av en ombudsman eller av statens skolverk lämna de uppgifter om förhållandena i verksamheten som kan vara av betydelse för tillsynen. De nedan nämnda ska inom sina respektive ansvarsområden se till att denna lag följs:

- Statens skolverk, Barn- och elevombudet för likabehandling (BEO)
- Jämställdhetsombudsmannen (JämO)
- Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO)
- Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO)
- Handikappombudsmannen (HO)

TRYGGHETSTEAMET, läsåret 2009-2010

Kickie Lanninge

Ann-Sofi Lantto

Kerstin Jansson

Marianne Hult

Maja Thunell

Staffan Bryde

Anneli Green

Eva Jernéren

Catti Eriksson

Christer Gustavsson

Lena Agartson

Ansvariga för Kompisstödjarna:

Ann-Sofi Lantto

Maja Thunell

Staffan Bryde

EN BRA SKOLA FÖR OSS

- **Det är arbetsro i klassrummet**
- **Vi använder ett vårdat språk**
- **Vi passar alltid tiden**
- **Vi stannar inom skolområdet under skoltid**
- **Vi visar hänsyn**
- **Vi kastar inte saker, stenar m.m.**
- **Vi sitter stilla och äter lugnt i matsalen, matro ska finnas**
- **Vi använder inte mobilen under lektionstid**
- **Vi använder datorn till skolarbete då en vuxen finns i klassrummet**

KONSEKVENSTEGE

Om du bryter mot Vitalisskolans Trivselregler "En bra skola för oss" används denna konsekvensstege

vit	= Tillsägelse
gul	= Vid upprepade regelbrott sker samtal med elev och föräldrakontakt tas.
röd	= Åtgärdsplan upprättas vid ett möte med elev och föräldrar.

Om du avsiktligt förstör eller har sönder skolans material blir du ersättningsskyldig

ARBETSPLAN FÖR KOMPISSTÖDJARE

"Nu vet jag hur det är att vara mobbad.

Det är som att vara snögubbe när det blir vår."

Kompisstödjare, åk 5

Alla klasser åk 3-6 utser en pojke och en flicka till Kompisstödjare. De träffas var tredje vecka tillsammans med ansvarig personal från Trygghetsteamet.

Barnen får vid dessa tillfällen möjlighet att berätta om hur stämningen på skolan är. Vem som säger vad, stannar inom gruppen, om ingen annan överenskommelse görs.

Minnesanteckningar från mötet delges sedan till alla på skolan.

Allt som lyfts fram diskuteras i klasserna samt i Trygghetsteamet, så att vi alla kan hjälpas åt att skapa en trygg skolmiljö.

En kompisstödjares främsta uppgifter är att:

- vara en schysst kompis som bryr sig om och stöttar.
- hjälpa de vuxna att upptäcka om någon inte mår bra på skolan.
- alltid berätta för en vuxen, inte för kompisar, när någon inte mår bra.
- sprida sin positiva energi och kunskap till övriga elever.

Föräldrarna till våra Kompisstödjare får särskild information, övriga föräldrar informeras på föräldramötena.

Som en del i det förebyggande arbetet får Kompisstödjarna olika uppdrag att utföra i klassen såsom rollspel, värderingsövningar etc.

När en Kompisstödjare berättat för en vuxen att någon blivit eller blir kränkt/mobbad griper Trygghetsteamet in med omedelbar verkan!

Vitalisskolan har ett samarbete med stiftelsen "Friends". Både personal och elever får regelbundet utbildning av personer från "Friends".

Handlingsplan vid kränkning/mobbning på Vitalisskolan

*"Ingen kan göra allt men alla kan göra något. De tår de små sakerna som räknas, som att bara säga hej till den ingen annan ser. Det behövs inte så mycket ansträngning för att någon ska känna sig både bättre och gladare".
Kompisstödjare, högstadiet*

Steg 1, Ansvariga: alla vuxna på skolan

- Om någon ser eller hör att en elev blir kränkt eller mobbad ska den vända sig till sin klasslärare eller annan vuxen som sedan vidarebefordrar det till berörd klasslärare. Den vuxna antecknar ner vad som hänt på en anmälningsblankett (se bil A).
- Elev som berättar om kränkningen/mobbningen får vara anonym (endast de vuxna på skolan som utreder ärendet, får veta vem eleven är).
- Klasslärare ansvarar för att en utredning startas genom att omedelbart ta kontakt med Trygghetsteamet
- Två personer ur Trygghetsteamet sammanträder snarast och hanterar ärendet genom att samtal sker med den utsatta eleven. En vuxen leder samtalet och den andra dokumenterar. Information sammanställs enligt Kränkning/Mobbningsblankett (se bilaga Aa).
- Utifrån samtal med den utsatte träffar de två ansvariga från Trygghetsteamet de andra inblandade eleverna, en och en och utan förvarning.
- Den utsatte/de inblandade uppmanas att berätta hemma. Barnet måste få en chans att berätta själv. Efter samråd med barnet bestäms en tid då skolan ringer upp hemmet. Detta bör ske samma kväll.
- Uppföljning med den utsatta eleven görs efter en vecka, enligt särskilt uppföljnings formulär(se bilaga Ab) Därefter sker uppföljning med de andra inblandade på samma sätt. Vid behov tas flera uppföljningssamtal.
- Ärendet avslutas när den utsatta eleven känner sig trygg igen, dock inom 2-3 veckor annars går ärendet vidare till **steg 2**.
- All dokumentation förvaras hos rektor.

Om kränkningen/mobbningen inte upphör

Steg 2, Ansvarig, Rektor

- Rektor möter ansvariga från Trygghetsteamet.
  - Rektor kallar snarast till en Elevvårdskonferens med eleven som kränker/mobbar, föräldrar, rektor, klasslärare och Trygghetsteamet ansvariga.
  - På Elevvårdskonferensen upprättas ett Åtgärdsprogram, med tidplan, där beslut fattas kring;
    - elevens ansvar
    - föräldrars ansvar
    - klasslärarens ansvar
    - Trygghetsteamets ansvar
    - rektors ansvar
- Vid behov kopplas Elevhälsan in.
- Dokumentation sker i alla steg

Steg 3, Ansvariga; elev, föräldrar, klasslärare, Trygghetsteamet samt rektor

- Ansvariga från Trygghetsteamet har kontinuerlig kontakt med den utsatta eleven för att dokumentera ev. fortsatta kränkningar/mobbning under den tid som Åtgärdsprogrammet gäller.
- Åtgärdsprogrammet utvärderas och ett avslut görs när alla parterna är eniga om att ärendet är avslutat, dock inom 1-2 veckor.

Kan man trots dessa åtgärder inte bryta kränkningarna eller mobbningen gör skolan en anmälan till polis enligt socialtjänstlagen.

Uppdragsblankett vid kränkning/mobbning

Datum.....

Trygghetsteamets utredare.....

Elevens namn.....

Nuläge.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Mål.....
.....
.....
.....
.....

Åtgärder.....Ansvarig.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Datum för uppföljning och utvärdering.....

Underskrifter
.....

